

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 10. marca 2016¹

Zadeva C-12/15

Universal Music International Holding BV
proti
Michaelu Tétreaultu Shillingu,
Irwinu Schwartzu,
Josefu Brožu

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske))

„Območje svobode, varnosti in pravice — Sodna pristojnost v civilnih in gospodarskih zadevah — Uredba (ES) št. 44/2001 — Člen 5, točka 3 — Zadeve v zvezi z delikti ali kvazidelikti — Kraj nastanka škode — Čista premoženjska škoda“

I – Uvod

1. Znano je, da sistem določitve pristojnosti v civilnih in gospodarskih zadevah, vzpostavljen z Uredbo (ES) št. 44/2001², temelji na splošnem pravilu iz člena 2(1) te uredbe, v skladu s katerim so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici tožene pred sodišči te države članice, in da je ena od izjem od tega pravila v členu 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001, v skladu s katerim je v zadevah v zvezi z delikti oseba s stalnim prebivališčem v državi članici lahko tožena v drugi državi članici pred sodišči kraja, kjer je prišlo do škodnega dogodka.

2. Ključno vprašanje v tej zadevi je, ali premoženjska škoda, nastala v državi članici, zaradi protipravnega ravnanja v drugi državi članici lahko sama predstavlja temelj za pristojnost na podlagi člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001.

II – Pravni okvir

3. Člen 2(1) Uredbe št. 44/2001 določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

¹ — Jezik izvirnika: francoščina.

² — Uredba Sveta z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4).

4. Člen 5 iste uredbe določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena v drugi državi članici:

[...]

3. v zadevah v zvezi z delikti ali kvazidelikti pred sodišči kraja, kjer je prišlo ali kjer grozi škodni dogodek;

[...]“

III – Dejansko stanje v sporu o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

5. Družba Universal Music International Holding BV (v nadaljevanju: Universal Music) je glasbena založba s sedežem v Baarnu (Nizozemska), ki je del Universal Music Group s sedežem v Združenih državah. Družba Universal Music International Ltd. (v nadaljevanju: Universal Ltd) je sestrška družba družbe Universal Music in prav tako del Universal Music Group.

6. Leta 1998 so se družba Universal Ltd, B&M spol. s r. o. (v nadaljevanju: B&M), družba s sedežem v Češki republiki, in delničarji družbe B&M dogovorili, da naj bi ena ali več družb te skupine Universal Music Group, ki bi jih podrobneje še določili, najprej kupila 70 % delnic B&M, preostale delnice pa leta 2003. Cena delnic bi morala biti določena leta 2003, ob nakupu teh preostalih 30 % delnic. Ti dogovori so bili vsebovani v pismu o nameri, v katerem je bila kot cilj navedena prodajna cena v višini petkratnika povprečnega letnega dobička družbe B&M.

7. Stranke so se dogovorile za prodajo in dobavo 70 % delnic družbe B&M ter sklenile opcijsko pogodbo za preostalih 30 % delnic. Na zahtevo pravne službe Universal Music Group je opcijsko pogodbo za nakup delnic pripravila češka odvetniška pisarna Burns Schwartz International. Od konca avgusta 1998 so si pravna služba Universal Music Group, Burns Schwartz International in delničarji družbe B&M izmenjali osem osnutkov opcijske pogodbe. Med temi pogajanji je bila družba Universal Music določena kot kupec.

8. Družba Universal Music, družba B&M in delničarji družbe B&M so 5. novembra 1998 sklenili opcijsko pogodbo za nakup delnic.

9. Iz spisa, predloženega Sodišču je razvidno, da eden od sodelavcev Burns Schwartz International ni v celoti povzel spremembe, ki jo je predlagala pravna služba Universal Music Group, kar je pripeljalo do tega, da se je prodajna cena glede na predvideno prodajno ceno povečala za petkrat, ta prodajna cena pa se je morala potem še pomnožiti s številom delničarjev družbe.

10. Ko je avgusta 2003 družba Universal Music izpolnila svojo obveznost odkupa preostalih 30 % delnic od delničarjev družbe B&M in je izračunala predvideno prodajno ceno, ki je znašala 10.180.281 CZK (približno 313.770,41 EUR), so delničarji družbe B&M zahtevali znesek, ki izhaja iz formule izračuna, določene v opcijski pogodbi za nakup delnic, in ki je znašal 1.003.605.620 CZK (približno 30.932.520,27 EUR).

11. Družba Universal Musical in delničarji družbe B&M so se odločili, da svoj spor predložijo arbitražni komisiji, pred katero so 31. januarja 2005 dosegli dogovor. Zaradi izpolnitve tega dogovora o poravnavi je družba Universal Music za 30 % preostalih delnic plačala 2.654.280,03 EUR (v nadaljevanju: znesek poravnave). Znesek poravnave je plačala z nakazilom v breme bančnega računa, ki ga je imela na Nizozemskem. Prenos je bil izvršen v korist računa, ki so ga imeli delničarji, prodajalci delnic družbe B&M, v Češki republiki.

12. Družba Universal Music je pri rechtbank Utrecht (sodišče v Utrechtu) vložila tožbo, s katero je predlagala, naj se toženim strankam iz naslova njihove kvazideliktne odgovornosti solidarno naloži plačilo 2.767.861,25 EUR skupaj z obrestmi in stroški. Ta zahtevek ustreza škodi, za katero družba Universal Music trdi, da jo je utrpela zaradi malomarnosti sodelavca Burns Schwartz International pri pripravi besedila opcijske pogodbe za nakup delnic. Znesek odškodninskega zahtevka zajema razliko med predvideno prodajno ceno ter zneskom poravnave in stroški, ki so nastali družbi Universal Music v zvezi z arbitražnim postopkom in sporazumom o poravnavi.

13. Družba Universal Music zatrjuje, da ji je – zaradi ravnanja, očitane toženim strankam – na Nizozemskem nastala „prvotna premoženjska škoda“, ker je znesek poravnave ter stroške v zvezi z arbitražnim postopkom in dogovorom o poravnavi plačala iz svojega premoženja, ki je na Nizozemskem, kjer ima ta družba sedež.

14. M. T. Schilling in J. Brož, ki imata stalno prebivališče v Romuniji oziroma v Češki republiki, sta izpodbijala pristojnost nizozemskega sodišča in trdila, da plačila zneska poravnave in stroškov iz premoženja družbe Universal Music ni mogoče šteti za prvotno premoženjsko škodo, nastalo na Nizozemskem, zaradi ravnanja v Češki republiki.

15. Rechtbank Utrecht (sodišče v Utrechtu) se je s sodbo z dne 27. maja 2009 izreklo za nepristojno za odločanje o tožbi družbe Universal Music. To sodišče je presodilo, da je bila škoda, ki jo je zatrjevala družba Universal Music, čista premoženjska škoda, ki je bila neposredna posledica škodnega dogodka. Zastavljalo naj bi se vprašanje, ali je kraj nastanka te škode, v konkretnem primeru Baarn, kjer je sedež družbe Universal Music, mogoče šteti za kraj škodnega dogodka v smislu člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001. Po mnenju rechtbank Utrecht (sodišče v Utrechtu) to ni podano, saj ni dovolj naveznih okoliščin, na podlagi katerih bi bilo mogoče domnevati pristojnost nizozemskega sodišča na podlagi člena 5, točka 3, te uredbe.

16. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (višje sodišče v Arnhem-Leeuwardnu), pri katerem je družba Universal Music vložila pritožbo, je s sodbo z dne 15. januarja 2013 potrdilo sodbo rechtbank Utrecht (sodišče v Utrechtu). Glede omenjenega člena 5, točka 3, je to sodišče presodilo, da v konkretnem primeru ne obstaja posebno tesna zveza med tožbo in sodiščem, ki mu je bila zadeva predložena, kar pa je merilo za uporabo člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001. Zgolj dejstvo, da je morala znesek poravnave nositi družba s sedežem na Nizozemskem, naj ne bi zadoščalo za utemeljitev pristojnosti nizozemskega sodišča.

17. Družba Universal Music je zoper sodbo višjega sodišča vložila kasacijsko pritožbo pri Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske). M. T. Schilling in J. Brož sta neodvisno drug od drugega vložila pogojno nasprotno kasacijsko pritožbo.

18. Predložitveno sodišče navaja, da je Sodišče v sodbi *Marinari*³ že razsodilo, da kraja, za katerega oškodovanec trdi, da je tam utrpel premoženjsko škodo, ki je posledica prvotne škode, nastale v drugi državi članici, ni mogoče šteti za kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka v smislu člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001.

19. Toda Sodišče v svoji sodni praksi še ni pojasnilo, na podlagi katerega merila ali katerih vidikov lahko nacionalno sodišče ugotovi, ali gre za prvotno premoženjsko škodo, imenovano tudi izvorna premoženjska škoda ali neposredna premoženjska škoda, ali pa za premoženjsko škodo, ki je posledica te premoženjske škode oziroma iz nje nastane in ki se imenuje tudi izpeljana ali posredna škoda.

3 — C-364/93, EU:C:1995:289.

20. Sodišče v svoji sodni praksi prav tako ni pojasnilo, na podlagi katerega merila ali katerih vidikov morajo nacionalna sodišča določiti kraj, kjer je nastala premoženjska škoda – bodisi neposredna ali posredna – ali za katerega se šteje, da je tam nastala.

21. Po mnenju Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske) se zastavlja tudi vprašanje, ali – in če je tako, v kolikšnem obsegu – je nacionalno sodišče, ki mora presoditi, ali je v obravnavanem primeru pristojno na podlagi Uredbe št. 44/2001, to presojo dolžno opreti na trditve predlagatelja oziroma tožeče stranke, ki so v zvezi s tem upoštevne, ali pa mora upoštevati tudi navedbe, s katerimi tožena stranka tem trditvam oporeka.

22. V teh okoliščinah je predložitveno sodišče prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 5, točka 3, Uredbe (ES) št. 44/2001 razlagati tako, da se lahko za „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“, šteje kraj v državi članici, na katerem je škoda nastala, če gre pri tej škodi izključno za premoženjsko škodo, ki je neposredna posledica protipravnega ravnanja, ki je bilo storjeno v drugi državi članici?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

a) Na podlagi katerega merila ali katerih vidikov morajo nacionalna sodišča pri preizkusu svoje pristojnosti v skladu s členom 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 ugotoviti, ali gre v obravnavanem primeru za premoženjsko škodo, ki je neposredna posledica protipravnega ravnanja („prvotna premoženjska škoda“ ali „neposredna premoženjska škoda“), ali za premoženjsko škodo, ki je posledica prvotne škode, ki je nastala na drugem kraju, oz. škodo, ki izhaja iz škode, ki je nastala drugje („izpeljana škoda“ ali „posredna premoženjska škoda“)?

b) Na podlagi katerega merila ali katerih vidikov morajo nacionalna sodišča pri preizkusu svoje pristojnosti v skladu s členom 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 določiti, kje je premoženjska škoda – bodisi neposredna bodisi posredna premoženjska škoda – v obravnavanem primeru nastala ali se zanjo šteje, da je nastala?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali je treba Uredbo št. 44/2001 razlagati tako, da so nacionalna sodišča, ki morajo presojati o tem, ali so v skladu s to uredbo v obravnavanem primeru pristojna, dolžna pri presoji izhajati iz trditev tožeče stranke oz. predlagatelja, upoštevni v zvezi s tem, ali tako, da morajo ta sodišča upoštevati tudi tisto, kar je navedla tožena stranka, da bi tem trditvam oporekala?

23. Tožeči stranki iz postopka v glavni stvari, M. T. Schilling in J. Brož, grška vlada ter Evropska komisija so predložile stališča in podale navedbe na obravnavi 25. novembra 2015.

IV – Analiza

A – Uvodne ugotovitve

24. V teh sklepnih predlogih bom navajal sodno prakso Sodišča v zvezi s Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah⁴, kakor je bila spremenjena s poznejšimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji (v nadaljevanju: Bruseljska konvencija), saj ob tem, da je bila Bruseljska konvencija nadomeščena z Uredbo št. 44/2001, razlaga Sodišča v zvezi z določbami te konvencije velja

⁴ – UL 1972, L 299, str. 32.

tudi za določbe te uredbe, kadar je mogoče določbe navedenih aktov opredeliti kot enakovredne.⁵ Ključna določba v tej zadevi, in sicer člen 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001, ima namreč skoraj enako besedilo kot njej ustrezna določba v Bruseljski konvenciji, katere strukturo ta uredba povzema. Glede na to enakovrednost je treba v skladu z uvodno izjavo 19 Uredbe št. 44/2001 zagotoviti kontinuiteto pri razlagi teh dveh aktov.⁶

B – Prvo vprašanje

25. S prvim vprašanjem predložitveno sodišče sprašuje, ali je treba člen 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da je mogoče za „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“, šteti kraj v državi članici, kjer je nastala škoda,⁷ če gre pri tej škodi izključno za premoženjsko škodo, ki je neposredna posledica protipravnega ravnanja, ki je bilo storjeno v drugi državi članici.

26. Predložitveno sodišče torej v bistvu želi izvedeti, ali je premoženjska škoda, nastala v državi članici, zadostna navezna okoliščina za določitev pristojnega sodišča na podlagi člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001.

27. Z odstopanjem od temeljnega načela, določenega v členu 2(1) Uredbe št. 44/2001, da so pristojna sodišča države članice, na ozemlju katere ima tožena stranka stalno prebivališče, je v poglavju II, oddelek 2, te uredbe določenih nekaj posebnih pristojnosti, med katerimi je pristojnost iz člena 5, točka 3, navedene uredbe.⁸ Ker je pristojnost sodišč kraja, kjer je prišlo do škodnega dogodka ali kjer grozi škodni dogodek, posebno pravilo o pristojnosti, ga je treba razlagati avtonomno in restriktivno,⁹ zato razlaga zunaj primerov, ki jih ta uredba izrecno določa, ni dopustna.¹⁰

28. Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da glavni smisel posebnega pravila o pristojnosti iz člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 temelji na obstoju posebno tesne zveze med sporom in sodiščem kraja, v katerem je prišlo do škodnega dogodka, kar utemeljuje podelitev pristojnosti temu sodišču zaradi učinkovitega izvajanja sodne oblasti in učinkovitega procesnega vodstva.¹¹ Sodišče kraja, v katerem je prišlo do škodnega dogodka, je namreč običajno najprimernejše za odločanje, predvsem zaradi bližine spora in lažjega dokaznega postopka.¹²

29. Člen 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 torej določa, da je lahko oseba s stalnim prebivališčem v državi članici tožena v drugi državi članici v zadevah v zvezi z delikti pred sodišči kraja, kjer je prišlo ali kjer grozi *škodni dogodek*.

30. Opozarjam, da ta določba nikakor ne govori o *škodi*, temveč o *škodnem dogodku*. Besedilo člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 se torej v prvi vrsti ne nanaša na škodo, temveč na dogodek, iz katerega škoda izvira. Logika te določbe se mi zdi očitna: sodišče bo običajno v najboljšem položaju, da ugotovi dejstva, zasliši priče in sprejme kakršen koli ukrep procesnega vodstva v kraju, kjer je bila škoda dejansko povzročena.

5 — Sodba TNT Express Nederland (C-533/08, EU:C:2010:243, točka 36 in navedena sodna praksa).

6 — Kar zadeva prav člen 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001, glej tudi sodbo Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, točka 19).

7 — Opomba, ki zadeva izključno različice sklepnih predlogov, ki za škodo uporabljajo dva izraza.

8 — Glej med drugim sodbi Coty Germany (C-360/12, EU:C:2014:1318, točka 44) in Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, točka 23).

9 — V skladu z ustaljeno sodno prakso. Glej med drugim sodbe Holterman Ferho Exploitatie in drugi (C-47/14, EU:C:2015:574, točka 72); CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, točka 37) in Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, točka 43).

10 — Glej med drugim sodbi Coty Germany (C-360/12, EU:C:2014:1318, točka 45) in Melzer (C-228/11, EU:C:2013:305, točka 24).

11 — Glej sodbo Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, točka 24 in navedena sodna praksa).

12 — Sodba Zuid-Chemie (C-189/08, EU:C:2009:475, točka 24 in navedena sodna praksa).

31. Ob tem pa je dobro znano, da Sodišče od zadeve, ki je izpostavila načelno vprašanje in v kateri je bila izdana sodba Bier, imenovana „Mines de potasse d’Alsace“¹³, dikcijo „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“ razlaga tako, da zajema dva različna kraja, in sicer kraj, kjer je škoda nastala¹⁴, in kraj vzročnega dogodka¹⁵, ki je razlog za to škodo.¹⁶

32. Kar zadeva premoženjsko škodo, je Sodišče v sodbi Marinari¹⁷ razsodilo, da pojem „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“ ne zajema kraja, za katerega oškodovanec trdi, da mu je tam nastala premoženjska škoda, ki je posledica prvotne škode, ki je nastala in jo je ta utrpel v drugi državi članici.¹⁸ V navedeni zadevi je tožeča stranka pri hčerinski družbi banke v Združenem kraljestvu predložila sveženj zadolžnic, ki jih uslužbenci banke niso želeli plačati in so policiji naznanili njihov obstoj ter zanje navedli, da so sumljivega porekla, zaradi česar je bila tožeči stranki odvzeta prostost, zadolžnice pa so bile zasežene. Potem ko jo je angleško sodišče izpustilo, je tožeča stranka pri italijanskem sodišču zahtevala, naj se banki naloži povrnitev škode, ki so jo povzročili njeni zaposleni. Tožeča stranka je s tožbo predlagala izplačilo protivrednosti zadolžnic in odškodnino za škodo, ki jo je utrpela zaradi pridržanja, razdrtja več pogodb in okrnitve njenega ugleda.

33. V zadevi v glavni stvari je bila pogodba, v kateri je bilo napačno določilo, izpogajana in podpisana v Češki republiki. Pravice in obveznosti strank so bile opredeljene v tej državi članici, vključno z obveznostjo družbe Universal Music, da za 30 % preostalih delnic plača višji znesek, kot je bil prvotno predviden. Ta pogodbeni obveznost, ki je pogodbene stranke niso nameravale določiti, je nastala v Češki republiki. V tej državi članici je torej obveznost plačila višje cene, kot je bila predvidena, postala nepovratna in neizogibna, po mojem mnenju pa je v tej državi članici tudi nastala škoda.

34. Ta ugotovitev bi pomenila, da prvo in drugo vprašanje postaneta hipotetični, saj je v skladu z ustaljeno sodno prakso „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“, v Češki republiki.

35. Predložitveno sodišče pa vseeno navaja, da v sodni praksi Sodišča ni našlo odgovora na vprašanje, ali lahko zgolj premoženjska škoda predstavlja „Erfolgsort“ in je torej temelj za pristojnost na podlagi člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001. Povedano drugače, sprašuje se, ali je podana pristojnost na podlagi prej navedene določbe, kadar ni bilo že prvotne škode kot v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Marinari¹⁹.

36. Podredno in v primeru, da je to podano, je torej ključno vprašanje v tej zadevi, ali ugotovitev Sodišča v sodbi Mines de potasse d’Alsace²⁰, da dikcija „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“ zajema oba kraja, velja tudi, kadar je škoda izključno premoženjska.

37. Menim, da ne.

13 — 21/76, EU:C:1976:166.

14 — V nemški doktrini imenovan „Erfolgsort“.

15 — V nemški doktrini imenovan „Handlungsort“.

16 — 21/76, EU:C:1976:166, točka 24. Glej tudi sodbi Zuid-Chemie (EU:C:2009:475, točka 23) in Kainz (C-45/13, EU:C:2014:7, točka 23).

17 — C-364/93, EU:C:1995:289.

18 — Glej sodbo Marinari (C-364/93, EU:C:1995:289, točka 21).

19 — C-364/93, EU:C:1995:289.

20 — 21/76, EU:C:1976:166.

38. Kadar je podana premoženjska škoda, in sicer škoda, ki zajema le zmanjšanje finančnih sredstev²¹, menim, da pojem „Erfolgsort“ ni v celoti upošteven.²² V nekaterih primerih pojma „Handlungsort“ in „Erfolgsort“ ne moreta biti ločena. Za določitev morebitnega „Erfolgsort“ bi bilo v takem primeru vse odvisno od vprašanja, kje so finančna sredstva, ta kraj pa običajno ustreza kraju stalnega prebivališča ali, v primeru pravne osebe, kraju sedeža. Odgovor na to vprašanje pa je pogosto naključen in vezan na preudarke, ki nimajo nobene zveze z zadevnim dejanskim stanjem.

39. Zato bi bil previden pri dobesedni uporabi sodne prakse iz sodbe Mines de potasse d’Alsace²³ za položaj, v katerem je škoda premoženjska. Kot je Komisija upravičeno podarila v svojem stališču, Sodišče v sodbi Mines de potasse d’Alsace²⁴ tožeči stranki ni priznalo možnosti, da izbere med krajem, kjer je škoda nastala, in krajem, kjer je prišlo do vzročnega dogodka, ki je razlog za škodo, zato da bi razširilo izjemo od splošnega pravila o pristojnosti. Razlog za tako izbiro je nujnost, da se ostane čim bližje kraju dejanskega stanja spora in da se določi sodišče, ki je v najboljšem položaju za obravnavo zadeve in, v tem kontekstu, učinkovito vodenje postopka, na primer z zbiranjem dokazov in zasliševanjem prič.

40. Kot je bilo prikazano zgoraj, so vsi dejavniki, ki sodišču omogočajo učinkovito vodenje postopka, v Češki republiki.

41. Povedano drugače, zaradi učinkovitega izvajanja sodne oblasti in ekonomičnosti postopka zgolj dejstvo, da je znesek poravnave nosila družba s sedežem na Nizozemskem, ne zadošča za utemeljitev pristojnosti nizozemskega sodišča.

42. Analiza sodne prakse Sodišča po mojem tega pristopa ne omaje.

43. V zadevi, v kateri je bila izdana sodba Kronhofer²⁵, je oškodovanec, ki je imel stalno prebivališče v Avstriji, odgovoril na ponudbo za odprtje računa v Nemčiji, na katerega je prenesel kapital. Sodišče je odločilo, da je treba člen 5, točka 3, Bruseljske konvencije razlagati tako, da besedna zveza „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“ ne pomeni kraja prebivališča tožeče stranke, v katerem naj bi bil „center njenega premoženja“, *samo zato*, ker naj bi tam utrpela finančno škodo zaradi izgube delov premoženja, ki je nastala in jo je utrpela v drugi državi pogodbenici.²⁶ Ta ugotovitev je prepričljiva, saj je ta kraj pogosto naključen in ni nujno zanesljiva navezna okoliščina.

44. V zadevi, v kateri je bila izdana sodba Kolassa²⁷, je vlagatelj v svoji državi, Avstriji, investiral določen znesek pri banki. Sodišče je presodilo, da je škoda nastala v kraju, kjer jo je vlagatelj utrpel,²⁸ in sicer v Avstriji. Tako je Sodišče odločilo, da je podana pristojnost na podlagi člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001.²⁹

21 — „Vermögensschade“ v terminologiji predložitvenega sodišča.

22 — Očitno pa je drugače, če je premoženje kot tako tisto, na katero se nanaša delikt. V takem položaju menim, da je jasno, da je „Erfolgsort“ vsekakor lahko kraj, kjer je bila utrpjena premoženjska škoda. Glej v tem smislu tudi Mankowski, P., v Magnus, U., in Mankowski, P., *Brussels Ibis Regulation-Commentary*, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2016, članek 7, točka 328.

23 — 21/76, EU:C:1976:166.

24 — 21/76, EU:C:1976:166.

25 — C-168/02, EU:C:2004:364.

26 — Sodba Kronhofer (C-168/02, EU:C:2004:364, točka 21).

27 — C-375/13, EU:C:2015:37.

28 — Sodba Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, točka 54).

29 — Sodba Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, točka 57).

45. Vendar menim, da iz te zadeve ni mogoče izpeljati splošnega pravila, da za namene prej navedene določbe premoženjska škoda zadošča kot navezna okoliščina. Dejansko stanje v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Kolassa³⁰, je bilo namreč specifično. Tožena stranka v navedeni zadevi, britanska banka, je prospekt glede zadevnih finančnih certifikatov objavila v Avstriji,³¹ te certifikate pa je (naprej) prodala avstrijska banka.

46. V zadevi, v kateri je bila izdana sodba CDC Hydrogen Peroxide, ki se je nanašala na pravo konkurence in v kateri so bili oškodovanci v več državah članicah, je Sodišče odločilo, da so ti različni kraji lahko navezna okoliščina.³² Sodišče je razsodilo, da „[k]er gre za škodo, ki se izraža v povečanih stroških, nastalih zaradi umetno povišanih cen, [...] je ta kraj mogoče določiti samo za vsakega posameznega domnevnega oškodovanca in je načeloma v kraju njegovega sedeža“.³³

47. Menim, da ta trditev ne more biti podlaga za splošno pravilo, da sedež oškodovanega podjetja pomeni kraj, kjer je škoda nastala. Nasprotno, razlog za to ugotovitev so zopet posebnosti navedene zadeve, v kateri je bilo oškodovanih veliko oseb. Zato ni bilo mogoče določiti enega kraja, kar zadeva kraj, kjer je bil omejevalni sporazum sklenjen, niti torej kraja vzročnega dogodka. Poleg tega menim, da sedež podjetja običajno sovпада z njegovimi gospodarskimi dejavnostmi.

48. Skratka, ne predstavljam si, kako bi bil lahko člen 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 podlaga za pristojnost sodišča v državi članici, s katero ima spor edino navezno okoliščino dejstvo, da je v njej oškodovanec utrpel premoženjsko škodo.

49. Zato predlagam, da se na prvo vprašanje odgovori, da je treba člen 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da za „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“, če ni drugih naveznih okoliščin, ni mogoče šteti kraja v državi članici, kjer je nastala škoda, če gre pri tej škodi izključno za premoženjsko škodo, ki je posledica protipravnega ravnanja, ki je bilo storjeno v drugi državi članici.

50. Glede na ta predlog drugega vprašanja ni treba obravnavati.

C – Tretje vprašanje

51. S tretjim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da je nacionalno sodišče, ki mora presoditi, ali je na podlagi te določbe pristojno, dolžno svojo presojo opreti na trditve tožeče stranke ali pa mora to sodišče upoštevati tudi navedbe tožene stranke, s katerimi ta oporeka tem trditvam.

52. Čeprav predložitveno sodišče to vprašanje zastavlja le v primeru pritrilnega odgovora na prvo vprašanje, menim, da obstaja interes za odgovor nanj, saj je to vprašanje splošno in se nanaša na presojo pristojnosti, in ne le na vprašanje, ali premoženjska škoda zadošča kot podlaga za pristojnost.

53. Uvodoma je treba opozoriti,³⁴ da se pristojnost sodišča opredeli na podlagi avtonomnih pravil iz Uredbe št. 44/2001, medtem ko se vsebinsko zadeva presoja v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporabi in ki se določi na podlagi pravil o koliziji zakonov o pogodbenih obligacijskih razmerjih³⁵ ali nepogodbenih obveznostih³⁶.

30 — C-375/13, EU:C:2015:37.

31 — Glej tudi moje sklepne predloge v zadevi Kolassa (C-375/13, EU:C:2014:2135, točka 64).

32 — C-352/13 P, EU:C:2015:335 (točka 52).

33 — Sodba CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335).

34 — Glej tudi moje sklepne predloge v zadevi Kolassa (C-375/13, EU:C:2014:2135, točka 69).

35 — Uredba (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL L 177, str. 6).

36 — Uredba (ES) št. 864/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o pravu, ki se uporablja za nepogodbene obveznosti (Rim II) (UL L 199, str. 40).

54. Menim, da obstoječa sodna praksa že zagotavlja več vodil, ki omogočajo odgovor na to vprašanje.

55. V Uredbi št. 44/2001 ni natančno opredeljen obseg obveznosti nadzora, naloženih nacionalnemu sodišču, ko preizkuša svojo pristojnost. Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da namen Bruseljske konvencije ni bil poenotenje procesnih pravil držav pogodbenic, temveč porazdelitev sodnih pristojnosti za rešitev sporov v civilnih in gospodarskih zadevah v okviru odnosov med državami pogodbenicami ter poenostavitev izvrševanja sodnih odločb.³⁷ Iz ustaljene sodne prakse je tudi razvidno, da se je treba v zvezi s procesnimi pravili opreti na nacionalna pravila, ki jih mora uporabiti sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, razen če je zaradi uporabe teh pravil ogrožen polni učinek Bruseljske konvencije.³⁸

56. Tako je Sodišče presodilo, da se tožeči stranki priznava pristojnost sodišča v kraju izpolnitve pogodbe na podlagi člena 5(1) Bruseljske konvencije, čeprav med strankami obstaja spor glede sklenitve pogodbe, ki je podlaga za tožbo.³⁹ Hkrati je še pojasnilo, da se to, da se lahko nacionalno sodišče, ki mu je zadeva predložena, brez težav izreče o svoji pristojnosti na podlagi pravil te konvencije, ne da bi moralo ob tem vsebinsko preučiti zadevo, sklada z načelom pravne varnosti.⁴⁰

57. Sodišče je tudi presodilo, da sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, v fazi preizkušanja mednarodne pristojnosti ne presoja niti dopustnosti niti utemeljenosti negativne ugotovitvene tožbe v skladu s pravili nacionalnega prava, ampak samo opredeli navezne okoliščine z državo sodišča, ki utemeljujejo njegovo pristojnost na podlagi člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001.⁴¹ Presodilo je tudi, da lahko sodišče, ki mu je bila zadeva predložena, za uporabo člena 5, točka 3, Uredbe št. 44/2001 zgolj za preizkus svoje pristojnosti na podlagi te določbe šteje za dokazane trditve tožeče stranke glede pogojev za deliktno ali kvazideliktno odgovornost.⁴² Nazadnje, odločilo je, da v okviru preizkusa pristojnosti v skladu z Uredbo št. 44/2001 ni treba izvesti obsežnega dokaznega postopka glede spornih dejstev, ki so pomembna tako glede vprašanja pristojnosti kot tudi za obstoj uveljavljane pravice, vendar pa lahko sodišče, pred katerim poteka postopek, svojo mednarodno pristojnost preizkusi na podlagi vseh podatkov, ki so mu na voljo, vključno z ugovori tožene stranke, če so podani.⁴³

58. Zato Sodišču predlagam, naj na tretje vprašanje odgovori, da mora sodišče, ki mu je bil spor predložen, za ugotovitev svoje pristojnosti na podlagi določb Uredbe št. 44/2001 presoditi vse elemente, ki jih ima na voljo, tudi tiste, ki jih morda predloži tožena stranka.

V – Predlog

59. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo Hoge Raad der Nederlanden (vrhovno sodišče Nizozemske), odgovori:

1. Člen 5, točka 3, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da za „kraj, kjer je prišlo do škodnega dogodka“, če ni drugih naveznih okoliščin, ni mogoče šteti kraja v državi članici, kjer je nastala škoda, če gre pri tej škodi izključno za premoženjsko škodo, ki je posledica protipravnega ravnanja, ki je bilo storjeno v drugi državi članici.

37 — Glej v zvezi s tem sodbe Shevill in drugi (C-68/93, EU:C:1995:61, točka 35); Italian Leather (C-80/00, EU:C:2002:342, točka 43) in DFDS Torline (C-18/02, EU:C:2004:74, točka 23).

38 — Sodbi Hagen (C-365/88, EU:C:1990:203, točki 19 in 20) ter Shevill in drugi (C-68/93, EU:C:1995:61, točka 36).

39 — Sodba Effer (38/81, EU:C:1982:79, točka 8).

40 — Sodba Benincasa (C-269/95, EU:C:1997:337, točka 27).

41 — Sodba Folien Fischer in Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664, točka 50).

42 — Sodba Hi Hotel HCF (C-387/12, EU:C:2014:215, točka 20).

43 — Sodba Kolassa (C-375/13, EU:C:2015:37, točka 65).

2. Sodišče, ki mu je bil spor predložen, mora za ugotovitev svoje pristojnosti na podlagi določb Uredbe št. 44/2001 presoditi vse elemente, ki jih ima na voljo, tudi tiste, ki jih morda predloži tožena stranka.